

Sygn. akt I ACa 841/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Anna Bohdziewicz
Sędziowie :	SA Lucyna Świdierska-Pilis SO del. Lucyna Morys-Magiera (spr.)
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...)w W.

o zapłatę i ustalenie

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 65/11,

I) zmienia zaskarżony wyrok:

1) w punkcie 1. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 194000zł (sto dziewięćdziesiąt cztery tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 14000zł (czternaście tysięcy złotych) od dnia 3 lutego 2008r.,

- 180000zł (sto osiemdziesiąt tysięcy złotych) od dnia 6 czerwca 2013r., a w pozostałym zakresie oddala powództwo;

2) w punkcie 2. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 30402,42zł (trzydzieści tysięcy czterysta dwa złote czterdzieści dwa grosze) z ustawowymi odsetkami od kwot:

a) 2965,31zł (dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt pięć złotych trzydzieści jeden groszy) od dnia 3 lutego 2008r.,

b) 271,11zł (dwieście siedemdziesiąt jeden złotych jedenaście groszy) od dnia 3 lutego 2008r.,

c) 10zł (dziesięć złotych) od dnia 3 lutego 2008r.,

d) 378zł (trzysta siedemdziesiąt osiem złotych) od dnia 3 lutego 2008r.,

e) 378zł (trzysta siedemdziesiąt osiem złotych) od dnia 3 lutego 2008r.,

f) 1850zł (tysiąc osiemset pięćdziesiąt złotych) od dnia 3 lutego 2008r.,

g) 11600zł (jedenaście tysięcy sześćset złotych) od dnia 3 lutego 2008r.,

h) 600zł (sześćset złotych) od dnia 12 kwietnia 2008r.,

i) 600zł (sześćset złotych) od dnia 9 lipca 2008r.,

j) 600zł (sześćset złotych) od dnia 9 października 2008r.,

k) 600zł (sześćset złotych) od dnia 8 stycznia 2009r.,

l) 600zł (sześćset złotych) od dnia 31 marca 2009r.,

m) 600zł (sześćset złotych) od dnia 3 lipca 2009r.,

n) 600zł (sześćset złotych) od dnia 2 października 2009r.,

o) 600zł (sześćset złotych) od dnia 9 stycznia 2010r.,

p) 600zł (sześćset złotych) od dnia 31 marca 2010r.,

r) 600zł (sześćset złotych) od dnia 29 września 2010r.,

s) 6950zł (sześć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt złotych) od dnia 3 lutego 2011r.,

a w pozostałym zakresie oddała powództwo;

3) w punkcie 4. w ten sposób, że oddała powództwo o ustalenie;

4) w punkcie 7. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 7217zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

5) w punkcie 8. w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 20895,77zł (dwadzieścia tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt pięć złotych siedemdziesiąt siedem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

II) oddała apelacje obu stron w pozostałej części;

III) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2700zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

IV) nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 3305zł (trzy tysiące trzysta pięć złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

V) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 782,21zł (siedemset osiemdziesiąt dwa złote dwadzieścia jeden groszy) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 841/13

UZASADNIENIE

Powódka M. M. w pozwie z dnia 3 lutego 2011r. domagała się zasądzenia od pozwanego(...) w W. kwoty 144000zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami: od kwoty 14000zł od dnia 12 października 2002r. oraz od kwoty 130000zł od dnia złożenia pozwu, ponadto kwoty 32152,42zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od kwot wyszczególnionych w pkt 2 pozwu, kwoty 1000zł miesięcznie tytułem renty wyrównawczej płatnej do dnia 5 każdego miesiąca od dnia wytoczenia powództwa wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki, kwoty 6950zł wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem odszkodowania - zwrotu kosztów leczenia i konsultacji medycznych, ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące się ujawnić w przyszłości i pozostające w bezpośrednim związku przyczynowym z wypadkiem z dnia 23 marca 2001r. oraz zwrotu kosztów procesu.

Na rozprawie w dniu 10 maja 2011r. zmodyfikowano żądanie pozwu w zakresie odsetek od kwoty 130000zł tytułem zadośćuczynienia domagając się ich zasądzenia od daty wyroku, cofając pozew w zakresie odsetek za okres wcześniejszy. W piśmie z dnia 2 kwietnia 2013r., złożonym na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2013r. i sprecyzowanym na rozprawie w dniu 23 maja 2013r., powódka rozszerzyła pozew w zakresie zadośćuczynienia o kwotę 50000zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania, cofnęła pozew w zakresie renty wyrównawczej wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, a w to miejsce domagając się zasądzenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 500zł miesięcznie począwszy od daty uprawomocnienia się wyroku płatnej do 5 dnia każdego miesiąca wraz odsetkami.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 23 marca 2001r. jako pasażerka samochodu uległa wypadkowi drogowemu, w wyniku którego doznała bardzo ciężkich uszkodzeń ciała realnie zagrażających jej życiu, a wina sprawcy M. K. została stwierdzona wyrokiem Sądu Rejonowego w Mysłowicach z dnia 26 kwietnia 2002r. w sprawie o sygn. akt II K 371/01. W chwili wypadku był on w stanie nietrzeźwym, o czym powódka nie wiedziała i nie posiadała ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane ruchem pojazdu. Wskazała, że pozwany (...), który co do zasady uznał swoją odpowiedzialność niesłusznie przyjął, że powódka w 20% przyczyniła się powstania szkody, wiedząc o nietrzeźwości kierowcy. Podnosiła powódka, że po wypadku została przewieziona do szpitala, znajdowała się w stanie bezpośredniego zagrożenia życia, poddano ją wielu operacjom i długotrwałej hospitalizacji. Zaznaczała, iż po operacjach pozostały długie wyraźne blizny o szpecącym charakterze, a proces leczenia i rehabilitacji nie jest zakończony, do chwili obecnej odczuwa ból, cierpienia fizyczne i psychiczne, a obrażenia zniweczyły możliwość jej zawodowego rozwoju oraz plany życiowe na przyszłość. Wskazała, iż kwota 32152,42zł stanowi 20% potrąconego przez pozwanego z powodu przyczynienia świadczenia odszkodowawczego oraz renty.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu. Nie kwestionował faktu wypadku drogowego w dniu 23 marca 2001r., za adekwatną kwotę zadośćuczynienia uznając jednak sumę 70000zł przy uwzględnieniu 20% przyczynienia się powódki i wypłacając na jej rzecz kwotę 56000zł w okresie od 23 maja do 17 października 2002r., a także tytułem zwrotu kosztów opieki kwotę 11793,60zł i tytułem kosztów leczenia, dodatkowego odżywiania i utraconych rzecz kwotę 11623,08zł. Pozwany zakwestionował swoją dalszą odpowiedzialność co do zasady i wysokości, podtrzymując stanowisko odnośnie przyczynienia się powódki do powstania szkody, bowiem jego zdaniem powódka miała wiedzę, iż kierowca pojazdu znajdował się pod wpływem alkoholu. Podniósł nadto, że powódka nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa, wobec czego stopień jej przyczynienia się winien wzrosnąć do 50%. Odnosząc się do zakresu zgłoszonych roszczeń pozwany zarzucił, że powódka nie wykazała okoliczności przemawiających za przyznaniem jej dodatkowo zadośćuczynienia w wysokości 144000zł, a wypłacona dotychczas z tego tytułu kwota 56000zł jest w pełni adekwatna do rozmiaru doznanego cierpienia i uszczerbku w postaci krzywdy.

Pozwany przed Sądem Okręgowym w odpowiedzi na pozew zgłosił ponadto zarzut przedawnienia dochodzonego przez powódkę roszczenia odsetkowego od zadośćuczynienia i odszkodowania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Katowicach w punkcie 1 zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 144000zł (sto czterdzieści cztery tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 14000zł (czternaście tysięcy złotych) od dnia 12 października 2002r.,

- 130000zł (sto trzydzieści tysięcy złotych) od dnia 6 czerwca 2013r.;

w punkcie 2 zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 23002,42zł (dwadzieścia trzy tysiące dwa złote czterdzieści dwa grosze) z ustawowymi odsetkami od kwot :

a) 2965,31zł (dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt pięć złotych trzydzieści jeden groszy) od dnia 1 stycznia 2003r.,

b) 271,11zł (dwieście siedemdziesiąt jeden złotych jednaście groszy) od dnia 7 grudnia 2004r.,

c) 10zł (dziesięć złotych) od dnia 1 stycznia 2005r.,

d) 378zł (trzysta siedemdziesiąt osiem złotych) od dnia 5 lutego 2003r.,

e) 378zł (trzysta siedemdziesiąt osiem złotych) od dnia 1 lipca 2003r.,

f) 1850zł (tysiąc osiemset pięćdziesiąt złotych) od dnia 8 grudnia 2004r.,

g) 600zł (sześćset złotych) od dnia 5 lipca 2006r.,

h) 600zł (sześćset złotych) od dnia 11 października 2006r.,

i) 600zł (sześćset złotych) od dnia 1 lutego 2007r.,

j) 600zł (sześćset złotych) od dnia 6 kwietnia 2007r.,

k) 600zł (sześćset złotych) od dnia 28 czerwca 2007r.,

l) 600zł (sześćset złotych) od dnia 5 października 2007r.,

m) 600zł (sześćset złotych) od dnia 10 stycznia 2008r.,

n) 600zł (sześćset złotych) od dnia 12 kwietnia 2008r.,

o) 600zł (sześćset złotych) od dnia 9 lipca 2008r.,

p) 600zł (sześćset złotych) od dnia 9 października 2008r.,

r.) 600zł (sześćset złotych) od dnia 31 marca 2009r.,

s) 600zł (sześćset złotych) od dnia 3 lipca 2009r.,

t) 600zł (sześćset złotych) od dnia 2 października 2009r.,

u) 600zł (sześćset złotych) od dnia 9 stycznia 2010r.,

v) 600zł (sześćset złotych) od dnia 31 marca 2010r.,

w) 600zł (sześćset złotych) od dnia 29 września 2010r.,

x) 6950zł (sześć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt złotych) od dnia 3 lutego 2011r.;

w punkcie 3 zasądził od pozwanego na rzecz powódki rentę tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 250zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) miesięcznie płatną do 5-go dnia każdego miesiąca począwszy od dnia uprawomocnienia się wyroku z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki;

w punkcie 4 ustalił odpowiedzialność pozwanego za mogące się ujawnić w przyszłości dalsze szkody pozostające w bezpośrednim związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 23 marca 2001r.;

w punkcie 5 umorzył postępowanie w zakresie żądania zasądzenia renty wyrównawczej w wysokości 1000zł (jeden tysiąc złotych) miesięcznie poczynawszy od dnia wytoczenia powództwa oraz w zakresie żądania odsetek ustawowych od kwoty 130000zł (sto trzydzieści tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia za okres od 3 lutego 2011r. do 5 czerwca 2013r.;

w punkcie 6 oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

w punkcie 7 zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1927zł (tysiąc dziewięćset dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

w punkcie 8 nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach tytułem kosztów sądowych od których uiszczenia powódka była zwolniona:

a) od powódki z zasądzonych roszczenia kwotę 6686,65zł (sześć tysięcy sześćset osiemdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt pięć groszy),

b) od pozwanego kwotę 14209,12zł (czternaście tysięcy dwieście dziewięć złotych dwanaście groszy).

Sąd Okręgowy ustalił, iż w dniu 23 marca 2001r. powódka ze znajomymi przebywała w barze (...) w M., do którego przyjechali także M. K. z braćmi powódki M. M. (1) i S. M. oraz koleżanką A. S.. M. K. na prośbę powódki i jej braci wioził ich do dyskoteki. W barze M. K. przebywał około 30 minut i niczego nie zamawiał.

Nie było kwestionowane, iż w dniu 23 marca 2001r. w M. doszło do wypadku drogowego, kierujący samochodem osobowym marki F. (...) nr rej. (...) M. K. został uznany winnym tego, że będąc w stanie nietrzeźwości (1,1‰) nie zapanował nad kierowanym przez siebie pojazdem i zjechał na przeciwległy pas ruchu uderzając w nadjeżdżający z naprzeciwka samochód osobowy marki P. nr rej. (...) powodując nieumyślnie wypadek, w wyniku którego M. M. doznała szeregu wskazanych w treści wyroku obrażeń stanowiących chorobę realnie zagrażającą życiu, czym wyczerpał znamiona występku z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 k.k. i za to został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat oraz grzywnę.

Ustalono, że bezpośrednio z miejsca wypadku powódka została przewieziona do Szpitala (...) M., gdzie poddano ją licznym zabiegom chirurgicznym opisanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i zdiagnozowano stłuczenie głowy, wstrząśnienie mózgu, rany tłuczone głowy – czoła, powieki górnej oka lewego, złamanie kości łonowej prawej i kości kulszowej lewej z przemieszczeniem, złamanie panewki stawu biodrowego prawego, zwichnięcie stawu krzyżowo – biodrowego prawego, uszkodzenie pęcherza moczowego, uszkodzenie jelita cienkiego, wstrząs urazowy i hypowlemiczny, krwiak zaotrzewnowy. W dniu 24 marca 2001r. przekazana do Klinicznego Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wojewódzkiego Szpitala (...) im. (...) w S., gdzie przebywała w okresie do 27 marca 2001r. Dalsze leczenie odbywała w Klinice (...), jednakże następnego dnia przyjęto ją ponownie do OAiT w stanie skrajnie ciężkim – powódka była zaintubowana, wentylowana mechanicznie, z ciśnieniem utrzymywanym ciągłym wlewem środków preryjnych, gdzie przebywała do dnia 10 kwietnia 2001r. Po poprawie stanu ogólnego powódka została wypisana z oddziału intensywnej terapii i utrzymywanym wyciągiem bezpośrednim prawego uda, stabilizatorem miednicy i drenażem jamy brzusznej przekazana do dalszego leczenia w klinice urazowo – ortopedycznej Wojewódzkiego Szpitala (...) im. (...) w S.. Na tym oddziale przebywała do dnia 27 lipca 2001r. z rozpoznaniem urazu wielonarządowego, stanu po perforacji esicy, pęcherza moczowego i rozerwaniu krezki jelita, stanu po złamaniu miednicy wieloodłamowym, zwichnięciu centralnym prawego stawu biodrowego, ran tłuczonych głowy i twarzy, sztucznym odbytem, przetoką powłok brzucha, zakażenia dróg moczowych. Zastosowano leczenie operacyjne w dniu 4 czerwca 2001r. (zamknięto sztuczny odbyt i odtworzono ciągłość jelita, wycięto przetokę), a

w dniu 25 czerwca 2001r. usunięto stabilizator zewnętrzny miednicy. Przy wypisie zalecono oszczędny tryb życia, ostrożne chodzenie o kulach łokciowych oraz dalsza rehabilitację w warunkach sanatoryjnych.

W okresie od 3 do 22 grudnia 2001r. powódka przebywała w Oddziale (...)w U. celem leczenia usprawniającego po urazie wielonarządowym, złamaniu wieloodłamowym miednicy, centralnym zwichnięciu prawego stawu biodrowego. Zastosowano u niej zabiegi w postaci gimnastyki, nauki chodu, UGUL, tank Hubbarda, masaż ręczny, magnetotron i inhalacje, a przy wypisie stwierdzono poprawę ogólnej sprawności, ruchomości stawów biodrowych oraz chodu.

Powódka uczęszczała także od września 2001r. do poradni rehabilitacyjnej, wymagała dodatkowego leczenia usprawniającego nie objętego refundacją NFZ.

W okresie od 18 listopada 2002r. do 1 grudnia 2002r. powódka przebywała w Oddziale (...) Wojewódzkiego Szpitala (...) im.(...)w S., w dniu 25 listopada 2002r. zoperowano jej nawrotową pooperacyjną przepuklinę brzuszną. W okresie od 17 maja do 6 czerwca 2004r. powódka przebywała na rehabilitacji w L..

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż w grudniu 2006r. powódka poddała się dwukrotnemu zabiegowi częściowego wycięcia blizn pourazowych i pooperacyjnych powłok brzucha i bioder, wykonanemu przez specjalistę chirurgii plastycznej za cenę 6950zł; efekt operacji nie satysfakcjonuje jednak powódki.

Jak ustalono, powódka pozostaje pod stałą systematyczną opieką poradni neurologicznej (ból głowy), urologicznej (zakażenia dróg moczowych, problemy z trzymaniem moczu), proktologicznej (zespół jelita drażliwego), ortopedycznej rehabilitacyjnej (zmiany pourazowe w zakresie kośćca i stawów). Aktualnie uskarża się na dolegliwości w postaci bólów okolicy prawego biodra i prawego uda, które nasilają się przy zamianach pogody bądź przy dłuższym staniu albo siedzeniu. Ponadto dokuczają jej bóle kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego, bóle głowy, ma problemy z trzymaniem moczu, a jeśli popełni błąd dietetyczny odczuwa bóle brzucha, stale musi przestrzegać lekkostrawnej diety. Stan biodra powódki pogorszył się, pojawiły się kolce, powodujące ból, w związku z tym powódce zalecono wstrzyknięcie dwóch dawek leku za cenę 229,89zł. Powódka na stałe zażywa leki wspomagające trawienie i perystaltykę jelit, leki urologiczne, witaminy i środki przeciwbólowe. Miesięcznie na lekarstwa wydaje około 400-500zł.

Za opinią dr n. med. S. N. – specjalistę medycyny sądowej, stwierdzono, że w wypadku z dnia 23 marca 2001r. powódka doznała urazu wielonarządowego w postaci ran tłuczonych głowy, wstrząśnienia mózgu, ran tłuczonych twarzy, wieloodłamowego złamania kości miednicy z przemieszczeniem, złamania panewki prawego stawu biodrowego, rozerwania pęcherza moczowego, rozerwania krezki jelit, krwotoku wewnętrznego oraz wstrząsu pourazowego i krwotocznego, a obrażenia te stanowiły chorobę realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 kk. W opiniach wydanych przez lekarzy orzeczników PZU S.A. oceniano procentowo uszczerbek na zdrowiu powódki: w listopadzie 2001r. – 60%, a we wrześniu 2002r. – 45%. Sąd Okręgowy ustalił, iż Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w M. w orzeczeniu z dnia 4 września 2001r. zaliczył powódkę do znacznego stopnia niepełnosprawności, ustalając, że orzeczony stopień niepełnosprawności ma charakter okresowy i orzeczenie zostało wydane na okres do dnia 30 września 2004r. Nadto stwierdzono, że powódka wymaga długotrwałej opieki osoby drugiej.

W oparciu o dowód z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych T. M. ustalono, że obrażenia powódki byłyby praktycznie tożsame niezależnie od tego, czy miałyby związane pasy bezpieczeństwa czy też nie.

Zgodnie z treścią opinii wydanej przez Katedrę i Zakład Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo – Lekarskiej (...) w K. z dnia 3 marca 2012r. stwierdzono, że obrażenia, jakich doznała powódka wypadku z dnia 23 marca 2001r. były rozległe i miały charakter ciężkiego urazu wielonarządowego. Była poddana wielu zabiegom operacyjnym, w tym ratującym jej życie. Przebyła długotrwałą rehabilitację i nadal kontynuuje wielospecjalistyczne leczenie ambulatoryjne. Od grudnia 2006r. jest na stałe zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności ze względu na dysfunkcję aparatu ruchu, występuje u niej ograniczenie ruchomości w prawym stawie biodrowym z rozpoczynającymi się asymetrycznymi zmianami zwyrodnieniowymi w zakresie tego stawu, zespół bólowy okolicy

stawów krzyżowo – biodrowych oraz stawu biodrowego prawego, a także stawu biodrowego i kolanowego po stronie lewej, tkliwość palpacyjna powłok brzucha, zwłaszcza w okolicy lewego podbrzusza, wygojone blizny i delikatną asymetrię w obrębie twarzy, które wynikają z doznanych obrażeń, liczne szpecące blizny w obrębie powłok brzusznych a także cechy zespołu stresu pourazowego w całości związane z wypadkiem. Za biegłymi Sądem pierwszej instancji przyjął trwały uszczerbek na zdrowiu powódki w wysokości 105%.

Oceniając rokowania na przyszłość stwierdzono brak szans na odzyskanie pełnej sprawności funkcjonalnej w zakresie stawu biodrowego prawego i szerzej w odniesieniu do kończyny dolnej prawej. Zmiany zwyrodnieniowe miednicy oraz głowy prawej kości udowej są związane z przebyłym urazem i z wiekiem może dojść do ich pogłębienia oraz pogorszenia stanu powódki i zwiększenia uszczerbku na zdrowiu. Powódka wymaga kontynuowania działań usprawniających pod kontrolą poradni rehabilitacyjnej w zakresie prawej kończyny dolnej.

Dodatkowo wskazano, że nasilenie zmian i towarzyszących im dolegliwości może nastąpić po zajściu w ciążę. Pomimo tego, że nie ma bezwzględnych przeciwwskazań do zajścia w ciążę przez powódkę, jednakże ewentualna ciąża powinna być traktowana jako podwyższonego ryzyka z koniecznością wzmożonej opieki prenatalnej i częstszej niż rutynowa kontroli lekarskiej (położniczej, chirurgicznej i ortopedycznej) oraz winna być zakończona operacyjnie przez cesarskie cięcie w trybie planowym.

Opierając się o treść opinii biegłych ustalono, że ograniczenia w życiu codziennym wynikające ze skutków wypadku polegają na niemożności uprawiania sportu i innej aktywności fizycznej, związanej z angażowaniem kończyn dolnych. Powódka nie może podejmować pracy związanej z długotrwałym obciążaniem kończyn dolnych, przemieszczaniem się na większe odległości, może natomiast wykonywać pracę wykonywaną na siedząco lub z przewagą siedzenia, powinna także mieć zapewniony komfort i możliwość częstego załatwiania potrzeb fizjologicznych ze względu na dysfunkcje układu moczowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w chwili wypadku powódka miała 24 lata, ukończyła szkołę średnią – technikum budowlane, nie kontynuowała nauki. Pracowała wówczas dorywczo na podstawie umowy zlecenia i zarabiała około 1000zł miesięcznie. Miała podjąć pracę w firmie (...) w S., gdzie zaproponowano jej wynagrodzenie w wysokości 1600zł. Po wypadku ukończyła studia licencyjne na kierunku administracja publiczna.

Jak stwierdzono, przed wypadkiem powódka była aktywną, towarzyską i wesołą osobą, wraz z braćmi chodziła na siłownię, jeździli na rowerze. Bardzo lubiła tańczyć, jeździła na nartach, łyżwach i rolkach. Przez ponad 2 miesiące leżała wyłącznie na plecach ze stabilizatorem wokół miednicy, po opuszczeniu szpitala poruszała się o kulach, uczyła się chodzić, uskarżała się na bóle bioder i głowy, nie mogła zginać nogi. Obecnie uczestniczy w rehabilitacji, ćwiczy samodzielnie, zgodnie z zaleceniami lekarza chodzi na basen, siłownię, a latem jeździ na rowerze.

Od czasu wypadku powódka cierpi na dolegliwości bólowe, jest nerwowa, płaczliwa, podlega stałej rehabilitacji. Po zdarzeniu powódka utraciła partnera. Aktualnie nie jest w związku, trudno jej znaleźć mężczyznę, który zaakceptowałby jej stan zdrowia, blizny na brzuchu są dla niej krępujące. W pracach domowych radzi sobie samodzielnie, choć mieszka sama, czasem pomagają jej rodzina. Powódka musi przestrzegać specjalnej diety. Początkowo po wypadku obawiała się wsiadać do samochodu.

Sąd Okręgowy ustalił, iż obecnie pozwany wypłaca powódce 800zł renty miesięcznie, a od kwietnia 2010r. powódka pracuje w firmie (...) w S. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony i zarabia 3300zł netto.

Nie było sporne, iż pozwany pismem z dnia 17 listopada 2010r. był wezwany do zapłaty kwoty 183102,42zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia, lecz odmówił uznania zgłoszonych roszczeń. Poza sporem było także, iż sprawca wypadku nie posiadał zawartej umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, a pozwany co do zasady uznał swoją odpowiedzialność za skutki wypadku, przyjmując jednakże, że powódka przyczyniła się do powstania szkody na poziomie 20%, bowiem uznał, iż sprawca kolizji alkohol

spożywał w jej powódki, stąd powódka z łatwością mogła ocenić ten fakt, jednak świadomie zdecydowała się na jazdę samochodem z nietrzeźwym kierowcą.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż w toku postępowania przedsądowego pozwany wypłacił powódce, przy uwzględnieniu 20% przyczynienia się do powstania szkody, zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w kwocie 56000zł : 30000,00zł dnia 13.05.2002r., 14000zł dnia 24.06.2002r. i 12000zł dnia 11.10.2002. Zrefundował nadto koszt zakupu leków 321,56zł w dniu 24.06.2002r., 346,11zł w dniu 18.11.2002r., 1.084,41zł w dniu 02.12.2004r. , koszty leczenia 56zł w dniu 24.06.2002r., 50zł w dniu 02.12..2004r., dożywianie 1848zł w dniu 24.06.2002r., koszty opieki osób trzecich : 7224zł w dniu 24.06.2002r., 1545,60zł w dniu 23.10.2002r., 1512zł w dniu 18.11.2002r., 1512,00zł w dniu 30.01.2003r., koszt zniszczonej odzieży 520zł w dniu 24.06.2002r., koszt rehabilitacji 7400zł w dniu 02.12.2004r.

Ponadto, jak stwierdzono, wypłacano powódce rentę początkowo od 1 września 2001r. do 30 września 2004r. po 200zł miesięcznie, od 1 października 2004r. do 30.06.2006r. po 400zł miesięcznie, od 1 lipca 2006r. renta była wypłacana w wysokości po 800zł miesięcznie. W okresie od 1 września 2001r. do 30 czerwca 2006r. wypłacono powódce rentę w wysokości 15800zł, a dodatkowo wyrównanie renty za okres od 1 września 2001r. do 30 czerwca 2006r. w kwocie 46400zł. Tym samym łącznie powódka za okres od 1 września 2001r. do 30 czerwca 2006r. otrzymała od pozwanego świadczenie tytułem renty w wysokości 62200zł, co w przeliczeniu na jeden miesiąc daje w przybliżeniu kwotę 1072,41zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd pierwszej instancji ustalił na podstawie szczegółowo opisanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodów z dokumentów złożonych do akt sprawy i akt związkowych, zeznań świadków M. M. (1), S. M., A. S., Z. M., M. W., przesłuchania powódki M. M., a także pisemnych i ustnej opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków T. M. oraz Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo – Lekarskiej (...) w K.. Dowody z dokumentów nie budziły wątpliwości co do ich prawdziwości, a także nie były względem nich zgłaszane jakiegokolwiek zarzuty przez strony, zatem Sąd Okręgowy uznał je za wiarygodne. Zeznania wymienionych świadków oraz powódki Sąd również uznano za wiarygodne, zarówno w zakresie braku wiedzy powódki odnośnie stanu nietrzeźwości kierowcy samochodu marki F. (...), jak i następstw wypadku w życiu powódki. Opinie biegłych także uznano za rzetelne, jasne i logiczne, zgodne z doświadczeniem życiowym i wskazaniem wiedzy specjalistycznej, uczyniono je zatem jedną z podstaw poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych i wydanego wyroku.

Sąd pierwszej instancji nie dał wiary zeznaniom świadka M. K. w części w jakiej twierdził, że w dniu wypadku w towarzystwie powódki spożywał alkohol, bowiem zeznania tego świadka pozostawały w sprzeczności z zeznaniami pozostałych świadków i powódki, a świadek miał osobisty interes w tym twierdzeniu określającym zakres jego odpowiedzialności. Zeznania świadka A. C. Sąd uznał za nie wnoszące nic istotnego do sprawy wobec niewiedzy świadka.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy zważył, iż kwestią bezsporną między stronami było tylko to, że wypadek drogowy opisany w części ustalającej uzasadnienia stanowił podstawę do wypłaty odszkodowań i świadczeń z tytułu ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 2 a ustawy z dnia 28 lipca 1990r. o działalności ubezpieczeniowej (j.t. Dz.U. z 1996r. Nr 11, poz. 62 ze zm.), mającej zastosowanie w niniejszej sprawie zgodnie z 159 ust. ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 ze. zm). Sporne były wysokość odszkodowania, jak też zasadność i wysokość zadośćuczynienia za krzywdę oraz renty.

Uznał, iż odpowiedzialność sprawcy szkody wynikająca z wypadku drogowego ma charakter odpowiedzialności deliktowej, albowiem wynika wyłącznie z popełnienia czynu niedozwolonego na zasadzie art. 415 k.c.

Kierował się nadto regulacjami art. 51 ust. 2 pkt 2 a w zw. z art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 lipca 1990r. o działalności ubezpieczeniowej oraz przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów oraz jej art. 4 pkt 1 i 3 w zw. z art. 5, a także § 10 ust. 1 rozporządzenia

Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000r., które wskazują na zasadę i granice odpowiedzialności pozwanego w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do zarzutu przyczynienia się powódki do powstałej szkody, stosownie do treści art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 362 k.c. Sąd Okręgowy uznał go za niezasadny podając, iż w świetle poczynionych ustaleń faktycznych opartych głównie na zeznaniach świadków M. M. (1), S. M., A. S. oraz przesłuchaniu powódki, że nie była ona świadkiem spożywania przez M. K. alkoholu, nie było także jakichkolwiek innych symptomów świadczących o tym, że spożywał on wcześniej alkohol.

Sąd nie uwzględnił także zarzutu pozwanego dotyczącego braku zapięcia pasów bezpieczeństwa przez powódkę w momencie wypadku, bowiem powódka zaprzeczyła tej okoliczności, że zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynikało by zaniechała zapięcia pasów, a z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków oraz opinii (...) w K. wynikało, że zakres obrażeń doznanych przez powódkę w wypadku był niezależny od tego czy pasy byłyby zapięte czy też nie, gdyż uderzenie w samochód nastąpiło od strony prawej, czyli tam gdzie siedziała powódka, a nawet przy zapiętych pasach doznałaby takich samych obrażeń ciała.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji zadośćuczynienie dochodzone przez powódkę na zasadzie art. 445 § 1 k.c. winno wynosić łącznie 200000zł, którą to sumę ocenił jako odzwierciedlającą realną wartość. Podkreślił kompensacyjny charakter tego świadczenia będącego sposobem naprawienia krzywdy w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych i zależnego od rozmiaru doznanej krzywdy, przejawiającego się w okolicznościach takich, jak czas trwania i stopień intensywności cierpień fizycznych i psychicznych, nieodwracalność skutków urazu (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, wiek poszkodowanego, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową i inne czynniki podobnej natury. Zaznaczał Sąd Okręgowy, że jednocześnie wysokość zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, aczkolwiek z drugiej strony w żadnym razie nie powinna być symboliczna. Wziął przy tym pod uwagę rozmiar obrażeń ciała doznanych przez powódkę, którymi były uraz wielonarządowy w postaci ran tłuczonych głowy, wstrząśnienia mózgu, ran tłuczonych twarzy, wieloodłamowego złamania kości miednicy z przemieszczeniem, złamania panewki prawego stawu biodrowego, rozerwania pęcherza moczowego, rozerwania krezki jelita, krwotoku wewnętrznego oraz wstrząsu pourazowego i krwotocznego. Wskazał, że były to obrażenia realnie zagrażające życiu powódki, a bezpośrednio po wypadku została ona poddana zabiegom operacyjnym ratującym życie, jej stan był bardzo ciężki. Mając na względzie także długotrwałość leczenia i rehabilitacji oraz następstwa wypadku, jakie powódka odczuwa do chwili obecnej, przyjął, że były to obrażenia bardzo dotkliwe. Powódka w dacie wypadku liczyła 24 lata, była zdrową, kobietą prowadzącą aktywny tryb życia, stąd obrażenia doznane w wypadku spowodowały długotrwały ból i cierpienie. Przeszła kilka operacji, długotrwałe leczenie i rehabilitację, która trwa do chwili obecnej, podkreślał konieczność długotrwałego leżenia i mozolnego usprawniania narządów ruchu. Sąd wskazał na skutek zdarzenia w postaci wstydu i braku akceptacji własnego ciała po stronie powódki, niechęci do jego odsłaniania, nadmieniał, iż po wypadku rozpadł się jej związek z chłopakiem, a w okresie późniejszym powódka nie znalazła już partnera. Podkreślił, że uszczerbek na zdrowiu powódki jest bardzo wysoki - 105%, a w konsekwencji powódka zmuszona była do całkowitej zmiany swojego trybu życia, z osoby aktywnej ruchowo i towarzysko, stała się osobą, która nie może uprawiać sportów ani innej aktywności obciążającej nogi, ma dolegliwości układu moczowego trawienne, stale musi stosować lekkostrawną dietę, pilnować wagi, nadal odczuwa bóle, występują u niej zwyrodnienia, które z wiekiem będą się pogłębiać. Stąd uznał, że krzywda i cierpienie, jakie odczuła z powodu kalectwa była i jest intensywna.

Sąd Okręgowy uwzględniając dotychczas wypłaconą została powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 56000zł zasądził na jej rzecz kwotę 144000zł. Uznał, że w całości zrekompensuje ona powódce doznane przez nią krzywdy związane z obrażeniami oraz zdiagnozowanymi chorobami, będącymi następstwami wypadku oraz pozwoli przystosować się do nowych realiów. W pozostałym zakresie żądanie powódki w zakresie zadośćuczynienia zostało oddalone.

O odsetkach w zakresie żądania zadośćuczynienia Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 455 k.c., zasądzając jej od kwoty 140000zł od 12 października 2002r., gdy pozwany przyznał powódce zadośćuczynienie w kwocie 700000zł niezasadnie pomniejszone o 20% z tytułu przyczynienia się powódki do powstania szkody oraz od kwoty 1300000zł - od dnia wyrokowania. Wobec cofnięcia powództwa w zakresie odsetek od kwoty 1300000zł na okres od dnia wniesienia pozwu do dnia wyrokowania, postępowanie w tej części zostało umorzone na podstawie art. 355 k.p.c.

Roszczenie odszkodowawcze powódki zdaniem Sądu Okręgowego zasadzone było na przepisie art. 444 § 1 k.c., a na dochodzoną z tego tytułu kwotę 32152,42zł złożyły się koszty i wydatki na zakup lekarstw, rehabilitację, dojazdy do lekarzy, konieczną opiekę osoby trzeciej, zgodnie z rachunkami przedstawionymi pozwanemu w toku postępowania likwidacyjnego, które to wydatki zostały uznane, jednak niesłusznie potrącono z nich 20% świadczenia na skutek przyjętego przyczynienia się od powstania szkody. Na kwotę tę złożyły się także potrącone w 20% renty przyznanej przez pozwanego. Zważywszy na brak podstaw do przyjęcia przyczynienia się powódki do powstania szkody, winna ona zdaniem Sądu otrzymać pełen zwrot poniesionych kosztów związanych z leczeniem i rehabilitacją i stąd roszczenie to zostało uwzględnione w zakresie kwoty 16052,42zł.

Nie uwzględniono natomiast roszczenia odszkodowawczego w zakresie dochodzonej niedopłaty renty za okres od 1 września 2001r. do 30 czerwca 2006r., bowiem w okresie od 1 września 2001r. do 30 września 2004r. wypłacono jej z tego tytułu łącznie kwotę 15800zł oraz wyrównanie w wysokości 46400zł, czyli w sumie 62200zł, czyli 1072,41zł miesięcznie. Wskazał Sąd Okręgowy, iż kwota ta przewyższa pełną rentę przyznaną przez pozwanego, stąd jego zdaniem powódka nie poniosła szkody. Roszczenie zasądzono co do zaniżonych świadczeń rentowych za okres od 1 lipca 2006r. do 30 września 2010r. z odsetkami zasądzonymi na mocy art. 481 k.c.

Sąd uwzględnił żądanie zwrotu kosztów leczenia i konsultacji medycznych powódki w wysokości 6950zł, a dotyczące odpłatnych zabiegów i wizyt lekarskich związanych z usuwaniem blizn pooperacyjnych, nie refundowanych przez NFZ, na zasadzie art. 361 § 1 k.c. i art. 361 § 2 k.c. oraz art. 444 § 1 zdanie pierwsze k.c. Poniesienie tych kosztów było według niego usprawiedliwione i miało na celu zmniejszenie zakresu szkód na osobie powódki, jakich doznała wskutek wypadku. Odsetki zasądzono na podstawie art. 481 k.c.

Jako podstawę roszczenia o rentę z tytułu zwiększonych potrzeb Sąd Okręgowy wskazał przepis art. 444 § 2 k.c. Wskazał, iż renta ma na celu wynagrodzenie szkody przyszłej, nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki, lecz do jej przyznania wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwo czynu niedozwolonego. Zdaniem Sądu pierwszej instancji postępowanie dowodowe wykazało, że po stronie powódki niewątpliwie zachodzi konieczność ponoszenia wydatków na leki przeciwbólowe, wspomagające trawienie, zapobiegające infekcjom układu moczowego, lekkostrawną dietę, koszty leczenia i rehabilitacji, jednakże powódka nie przedstawiła żadnych rachunków ani faktur dokumentujących te wydatki. Skorzystał zatem z uprawnienia do opartego o własną ocenę ustalenia wysokości szkody materialnej, stosownie do normy art. 322 k.p.c. Rozważył przy tym, iż powódka doznała uszczerbku na zdrowiu, którego następstwa są trwałe, jej dolegliwości mają charakter przewlekły i nie jest możliwe ich całkowite ustąpienie, powódka zmuszona jest także stale poddawać się rehabilitacji, dokonywać zakupów leków, które poprawiają funkcjonowanie jej organizmu oraz pozwalają zminimalizować dolegliwości bólowe. W ocenie Sądu Okręgowego renta należna powódce powinna rekompensować ponoszone przez nią z powyższych tytułów wydatki, przy ustaleniu jej na poziomie 250zł miesięcznie, w pozostałym roszczenie w zakresie zasądzenia renty natomiast oddalono jako niewskazane.

Sąd stwierdził odnośnie opartego o art. 189 k.p.c. żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia dla osoby powódki na przyszłość, iż zasługuje ono na uwzględnienie, bowiem powódka stale wymaga leczenia zarówno u lekarzy specjalistów (proktolog, urolog, neurolog, ortopeda) i rehabilitacji, przy czym zakres leczenia zależy od pojawiających się dolegliwości, a dalsze skutki, których obecnie nie sposób przewidzieć i ocenić, mogą wystąpić w przyszłości stosownie do opinii biegłych (...).

Na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 k.p.c. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w zakresie żądania zasądzenia renty wyrównawczej w wysokości 1000zł (tysiąc złotych) miesięcznie począwszy od dnia wytoczenia

powództwa oraz w zakresie żądania zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 130000zł (sto trzydzieści tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia za okres od 3 lutego 2011r. do 5 czerwca 2013r., skutecznie cofniętych przez powódkę.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. w związku z przyjęciem, iż powódka wygrała w 68%, a pozwany w 32%. Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych zawarte w 9 wyroku Sąd oparł na podstawie art. 113 ust. 1 i ust 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 100 zd. 1 k.p.c., jako, że powódka była zwolniona od kosztów sądowych w całości. Zastosowano ten sam stosunek rozdzielenia kosztów między stronami.

Apelacje od tego wyroku wniosły obie strony postępowania.

Powódka w swoim środku zaskarżenia kwestionowała wyrok Sądu pierwszej instancji w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w jego punkcie 6, w którym częściowo oddalono powództwo, a także co do rozstrzygnięć zawartego w punktach 7 i 8 wyroku, dotyczących kosztów postępowania oraz kosztów sądowych.

Zarzucała sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że stopień doznanej przez powódkę w wyniku zdarzenia z dnia 23 marca 2001r. szkody niemajątkowej uzasadnia przyznanie jej zadośćuczynienia w kwocie 200000zł, podczas gdy rozmiar krzywdy wskazuje, iż adekwatną sumą jest kwota 250000zł. Zdaniem skarżącej zasądzona kwota nie rekompensuje w całości jej krzywdy i nie jest adekwatna wobec doznanych cierpień, długotrwałości leczenia oraz trwałych następstw dla jej zdrowia fizycznego i psychicznego, a zasadność jej stanowiska potwierdzają nadto wnioski opinii biegłych.

Podnosiła nadto, iż doszło do sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającej na uznaniu, że w okresie od 1 września 2001r. do 30 czerwca 2006r. powódka otrzymała od pozwanego sumę 62200zł, przez co ograniczono uwzględnienie jej żądania rentowego, podczas gdy wypłacane sumy dotyczyły ograniczonych o 20% świadczeń powódki także z art. 444 § 2 k.c. Podnosiła, iż kwota 1200zł była powódce przyznana kwartalnie tytułem renty z tytułu zwiększonych potrzeb obejmującej zryczałtowane świadczenie w wysokości 500zł miesięcznie, które jednak obniżono o 20% (300zł) z tytułu przyczynienia powódki, których to sum powódka się domagała pozwem. Odnośnie żądania odszkodowania z tytułu utraconych zarobków powódka wskazała, iż żądana przez powódkę kwota z tego tytułu została przez pozwanego pomniejszona o 20% z tytułu przyczynienia powódki i zasądzenia z tego tytułu kwoty 11600zł domagała się w niniejszym postępowaniu.

Pozwana wskazywała, że jej zdaniem Sąd pierwszej instancji niesłusznie zaliczył łącznie świadczenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb ze świadczeniem z tytułu utraconego zarobku i dalej renty wyrównawczej, oddalając jej słuszne żądanie kwoty 11600zł i po 300zł kwartalnie.

Na poparcie wskazywanych w apelacji rozliczeń skarżąca wskazała pismo pozwanego z dnia 30 listopada 2004r., w którym przedstawiono wysokość przyznanych powódce w ramach postępowania likwidacyjnego świadczeń.

Apelująca wnosiła zatem o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach w punkcie 1 poprzez zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 194000zł (sto dziewięćdziesiąt cztery tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od kwot: 14000zł (czternaście tysięcy złotych) od dnia 12 października 2002r., 180000zł (sto osiemdziesiąt tysięcy złotych) od dnia 6 czerwca 2013r. oraz w punkcie 2 poprzez zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 39102,42zł (trzydzieści dziewięć tysięcy sto dwa złote i 42/100) z ustawowymi odsetkami od kwot wymienionych w zaskarżonym wyroku oraz kwot 11600zł od dnia 22 czerwca 2006r., po 300zł od dni: 7 grudnia 2004r., 8 stycznia 2005r., 7 kwietnia 2005r., 12 lipca 2005r., 20 grudnia 2005r., 8 kwietnia 2006r., 5 lipca 2006r., 5 października 2007r., 10 stycznia 2008r., 12 kwietnia 2008r., 100zł od dnia 11 października 2005r., po 200zł od dni : 20 grudnia 2005r. i 1 lutego 2007r., 1000zł od dnia 25 sierpnia 2007r.

Apelująca wnosiła ponadto o zmianę zaskarżonego wyroku w punktach 7 i 8 poprzez rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania i kosztów zastępstwa procesowego stosownie do wprowadzonych w punktach 1 i 2 wyroku

zmian oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, alternatywnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do Sądu pierwszej instancji celem ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powódki i zasądzenie na jego rzecz od skarżącej zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Pozwany w swej apelacji kwestionował rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1 wyroku, w części zasądzającej kwotę 36443,83zł tytułem zadośćuczynienia, w tym przedawnione odsetki od kwoty 14000zł od dnia 12 października 2002r. , zawarte w punkcie 2 wyroku, w którym zasądzono na rzecz powódki przedawnione odsetki od odszkodowania zasądzonego w punkcie 2 a) do f) wyroku za okres do dnia 2 lutego 2008r. Zaczepiał także w całości rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 g) do m) wyroku, którym zasądzono łącznie kwotę 4200zł z odsetkami tytułem przedawnionego roszczenia z tytułu renty wyrównawczej.

Apelujący kwestionował ponadto rozstrzygnięcie ustalające jego odpowiedzialność na przyszłość za skutki wypadku u powódki zawarte w punkcie 4 wyroku, a także wyrzeczenia o kosztach procesu i sądowych zawarte w punktach 7 i 8 wyroku.

Uzasadniał, iż zasądzone na rzecz powódki zadośćuczynienie nie uwzględnia zmiany siły nabywczej pieniądza co do kwoty wypłaconej przez pozwanego przed procesem, stosownie do treści normy art. 358¹ § 3 k.c.; jego zdaniem suma 56000zł wypłacona w 2002r. obecnie nie odzwierciedla już takiej wartości i stąd skarżący domagał się waloryzacji tej kwoty odnosząc ją do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2002r. i obecnie. Pozwany podnosił, iż wobec takiej operacji matematycznej zasądzone zadośćuczynienie winno wynosić 107556,17zł.

Odnośnie świadczeń okresowych apelujący podnosił, iż stosownie do treści art. 118 k.c. przedawniają się one z upływem 3 lat, zatem wszelkie roszczenia powódki o świadczenia okresowe przedawniły się w dniu 2 lutego 2008r., w szczególności dotyczy to odsetek od zadośćuczynienia w kwocie 14000zł od dnia 12 października 2002r. , odsetek od zadośćuczynienia za okres od dat zasądzenia do dnia 2 lutego 2008r., renty wyrównawczej w łącznej wysokości 4200zł

Podkreślał, iż Sąd pierwszej instancji nie odniósł się w ogóle do zarzutu przedawnienia podniesionego w odpowiedzi na pozew, zatem pozwany ponawia go w apelacji co do wskazanych odsetek od zadośćuczynienia, od odszkodowania oraz renty wyrównawczej co do świadczeń określonych w punktach 1 oraz 2 a) do m) wyroku Sądu Okręgowego.

Jeżeli chodzi o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku dla osoby powódki, skarżący motywował, iż w chwili obecnej w związku z regulacją art. 444¹ § 3 k.c. powództwo o ustalenie oparte o art. 189 kpc straciło rację bytu, bowiem powódce przysługuje powództwo o zasądzenie świadczenia; powódka nie ma zatem interesu prawnego w żądaniu ustalenia odpowiedzialności na przyszłość.

W tym stanie rzeczy pozwany domagał się zmiany wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w tym zakresie, w szczególności odnośnie przedawnionych roszczeń oraz zasądzenia od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także kosztów postępowania drugo instancyjnego, łącznie z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji pozwanego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje obu stron zasługiwały częściowo na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji zostały w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sporu w niniejszej sprawie dokonane prawidłowo, w oparciu o zebrany w sprawie materiał

dowodowy, oferowany przez obie strony reprezentowane przez wykwalifikowanych pełnomocników. Z tej przyczyny Sąd Apelacyjny przyjął te ustalenia za własne, bez konieczności ponownego przytaczania.

Jeżeli chodzi o podnoszony przez powódkę w apelacji zarzut sprzeczności ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, iż rozmiar szkody niemajątkowej po stronie powódki uzasadnia zadośćuczynienie w wysokości 200000zł, zdaniem Sądu Odwoławczego, dotyczy on nie tyle ustaleń faktycznych, ile odnosi się do jego prawnej oceny dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, który analizując rzeczywisty stan rzeczy we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku aspektach życia powódki, ocenił go odmiennie, niż tego oczekiwała skarżąca.

Wskazać się godzi, iż Sąd Okręgowy wszechstronnie ustalił i rozważył niezbędne dla ustalenia wysokości zadośćuczynienia należnego powódce okoliczności faktyczne; nie wywiódł jednak z nich prawidłowych wniosków, jak słusznie zarzucała to skarżąca. Zważywszy, że w wyniku wypadku powódka doznała tak poważnych urazów, które spowodowały 105% uszczerbku na jej zdrowiu, była poddawana wielu operacjom chirurgicznym ratującym życie, długotrwałemu i skomplikowanemu leczeniu oraz stałej rehabilitacji nadal koniecznej mimo upływu czasu, pozostały jej trwale blizny, a dotychczasowy aktywny tryb życia młodej osoby, uległ diametralnej zmianie, podobnie jak jej życie osobiste, stwierdzić wypada, że świadczenie z art. 445 § 1 k.c. w zasądzonej zaskarżonym wyrokiem wysokości nie realizuje w pełni warunków, jakie stawiane są zadośćuczynieniu za ból i krzywdę, jest bowiem niewspółmiernie nieodpowiednie. Nie zasługuje na akceptację ocena Sądu Okręgowego, który uznał w istniejącym stanie faktycznym, że dodatkowa kwota 50000zł z tego tytułu byłaby już nieadekwatna. Zdaniem Sądu drugiej instancji zadośćuczynienie w łącznej wysokości 250000zł spełni należycie swoją funkcję kompensacyjną, a z drugiej strony nie będzie prowadziło do nadmiernego wzbogacenia powódki. Nie sposób przecenić tu rozmiaru cierpienia i bólu, który wiązał się dla powódki ze zdarzeniem z dnia 23 marca 2001r. i jego konsekwencjami zdrowotnymi oraz egzystencjalnymi, wnikliwie ustalonymi i szczegółowo przedstawionymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, zwłaszcza, że trwają one nadal mimo upływu tak długiego okresu czasu. Uznać wypada, iż niewspółmierność zasądzonego przez Sąd Okręgowy świadczenia uzasadnia skorygowanie przez Sąd drugiej instancji zasądzonego zadośćuczynienia przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1970 r., III PRN 39/70, OSNC 1971, 3, 53).

Nie znalazł natomiast Sąd Odwoławczy podstaw, by zaakceptować stanowisko pozwanego wyrażone w jego apelacji, zgodnie z którym dotychczas wypłacona powódce kwota 56000zł z tytułu zadośćuczynienia podlegałaby waloryzacji w celu odjęcia od wartości należnego globalnie poszkodowanej świadczenia w wysokości 250000zł. Wskazać przede wszystkim należy, iż kwoty te zostały wypłacone na rzecz powódki dla zapewnienia jej swego rodzaju moralnej rekompensaty za ból i cierpienie oraz w ówczesnym okresie częściowo cel ten zrealizowały; brak natomiast przyczyn, dla których należałoby wysokość tego świadczenia obecnie odnosić do mierników w postaci średniego wynagrodzenia, jak chciałby tego skarżąca, w celu obniżenia wysokości przyznanego powódce łącznie zadośćuczynienia.

Z tych przyczyn zaskarżony wyrok zmieniono w punkcie 1 zasądzając na rzecz powódki od pozwanego zadośćuczynienie w wysokości 194000zł (sto dziewięćdziesiąt cztery złote) z ustawowymi odsetkami od kwot 14000zł od dnia 3 lutego 2008r., 180000zł od dnia 6 czerwca 2013r., oddalając powództwo o zadośćuczynienie w pozostałym zakresie. O roszczeniu głównym orzeczono na zasadzie art. 445 § 1 k.c., o ubocznym na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c., zważywszy na zakres podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia. Wskazać wypada, iż świadczenie odsetkowe przedawnia się z upływem terminu trzyletniego (art. 118 kc), a pozew, którym powódka go dochodziła, wpłynął do Sądu dnia 3 lutego 2011r. W tym zakresie zatem uwzględniona została apelacja pozwanego.

Zmiany zaskarżonego wyroku w powyższy sposób dokonano w oparciu o art. 386 § 1 kpc, oddalając w pozostałym zakresie co do ujętego w nim rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji apelacje obu stron na zasadzie art. 385 kpc.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego apelacja powódki zasługiwała ponadto na częściowe uwzględnienie w odniesieniu do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 wyroku. Faktycznie bowiem należało zasądzić na rzecz skarżącej także kwotę

11600zł (jedenaście tysięcy sześćset złotych) z tytułu brakującej części świadczenia z określonymi ustawowymi odsetkami, zważywszy również na zakres zarzutu przedawnienia pozwanego. Podkreślenia wymaga, iż w świetle treści pisma pozwanego z dnia 30 listopada 2004r. pozostającego w korelacji z dowodami transakcji bankowych dotyczących wypłacanych powódce świadczeń rentowych, kwoty wypłacane powódce dotychczas nie obejmowały tego roszczenia w poniższym zakresie.

Pozwany w istocie niesłusznie pozbawił skarżącą tej części świadczenia, przyjmując jej przyczynienie w wysokości 20% z powodu rzekomej wiedzy o nietrzeźwości kierowcy pojazdu, którego była pasażerką. Ustalone prawidłowo i nie kwestionowane ostatecznie przez pozwanego okoliczności faktyczne sprawy nie wskazują, by powódce można przypisać świadomość stanu sprawcy wypadku, a tym samym przyczynienie się do powstania szkody; nie wykazano także, by powódka nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa oraz by ewentualne zaniechanie tego mogło mieć wpływ na zakres jej obrażeń. Odsetki od tego świadczenia także zasądzone w oparciu o przepis art. 481 § 1 i 2 k.c., za okres nie objęty zarzutem przedawnienia przy przyjęciu trzyletniego terminu przedawnienia (art. 118 k.c.).

W pozostałym zakresie oddalono powództwo, uwzględniając apelację pozwanego, podnoszącego zarzut przedawnienia wskazanego szczegółowo w apelacji roszczenia okresowego w związku z upływem trzyletniego okresu przewidzianego przez art. 118 kc, zarówno co do roszczenia głównego w zakresie części renty wyrównawczej (zasądzonej w punkcie 2 g) do m) zaskarżonego wyroku), jak i odsetek od tego świadczenia, a to z uwagi na ich niekwestionowanie okresowy, okresowy charakter (zob. podobnie: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 marca 2010r., I ACa 2/10, Lex nr 1120349). Zaznaczyć wypada w tym miejscu ponownie, iż pozew wniesiono do Sądu w dniu 3 lutego 2011r., zatem co do wskazanych roszczeń za okres poprzedzający wynikający z zarzutu przedawnienia zgłoszonego w postępowaniu pierwszo instancyjnym i ponowionym oraz rozszerzonym w ramach postępowania apelacyjnego, powództwo należało oddalić.

Sąd zmieniono zaskarżony wyrok w punkcie 2 we wskazany wyżej sposób na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c, oddalając apelację powódki w pozostałej części w powyższym zakresie.

Sąd Odwoławczy, analizując zaskarżone apelacją pozwanego rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w części ustalającej odpowiedzialność pozwanego za szkody powódki mogące ujawnić się w przyszłości w związku ze zdarzeniem z dnia 23 marca 2001r., uznał, iż nie mogło się ono ostać. Brak bowiem podstaw dla przyjęcia, iż pod rządem obecnie obowiązującego przepisu art. 442 ¹ § 3 k.c. powódka posiada interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Powołana wyżej aktualna norma znajduje zastosowanie do roszczeń powódki, bowiem zgodnie z art. 2 ustawy wprowadzającej nową regulację, do roszczeń powstałych przed dniem jej wejścia w życie (tekst jedn.: 10 sierpnia 2007 r.), a według przepisów dotychczas obowiązujących, jeszcze nieprzedawnionych stosuje się ustawę nową. Możliwość dochodzenia roszczeń związanych z wypadkiem z 2001 r. nie jest zatem ograniczona dziesięcioletnim terminem liczonym od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Nie ma więc zdaniem Sądu Apelacyjnego podstaw dla uwzględnienia jej roszczenia opartego o art. 189 kpc, nie dopatrzone się przy tym okoliczności faktycznych w niniejszej sprawie, które mogłyby taki interes prawny w ustaleniu po stronie powódki uzasadniać (jak miało to miejsce w sprawie, której dotyczy uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2009r., sygn. akt III CZP 2/09, LEX 483372), a sytuacja prawna powódki pozostaje w wypadku uzyskania wyroku ustalającego lub jego nieuzyskania, tożsama.

Z tych przyczyn uwzględniając apelację pozwanego, zmieniono zaskarżony wyrok w punkcie 4 oddalając powództwo o ustalenie na zasadzie art. 386 § 1 kpc.

Konsekwencją powyższych rozstrzygnięć reformatoryjnych Sądu Apelacyjnego była konieczność ingerencji w wyrzeczenie o kosztach postępowania między stronami i kosztach sądowych, zawarte w punktach 7 i 8 zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego.

Zważywszy, iż powódka w ramach postępowania pierwszoinstancyjnego ostatecznie uległa tylko co do nieznaczącej części swojego roszczenia, pozwany winien zwrócić jej koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7217zł na zasadzie

art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Sąd Odwoławczy, kierując się zasadą wyrażoną w tymże przepisie, obciążył nadto pozwanego obowiązkiem pokrycia całości kosztów sądowych, od których uiszczenia powódka była zwolniona.

Stąd zaskarżony wyrok zmieniono również w tym zakresie, na mocy art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego wywołanego apelacją powódki orzeczono na zasadzie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i zważywszy, że apelacja powódki została uwzględniona prawie w całości, nałożono na pozwanego obowiązek zwrotu na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym oraz obciążono całością nieuiszczonych kosztów sądowych.

Jeżeli zaś chodzi o postępowanie wywołane apelacją pozwanego, jego koszty rozliczono stosunkowo między stronami na zasadzie art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c, zważywszy, że apelacja pozwanego została uwzględniona w 17%, zatem zasądzono od pozwanego na rzecz powódki część kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.